

RAAD VAN TOEZICHT

Verslag van de
werkzaamheden

2 0 0 4

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Hoofdstuk 1. De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's	3
§ 1.1 Inleiding	3
§ 1.2 Taken van de Raad	3
§ 1.3 Personele samenstelling van de Raad	4
§ 1.4 Secretariële ondersteuning van de Raad	4
Hoofdstuk 2. Periodieke preventieve toetsingen.....	5
§ 2.1 Inleiding	5
§ 2.2 Opzet van het stelsel van de toetsingen.....	5
§ 2.3 Accreditatie.....	6
§ 2.4 Toetsers	7
§ 2.5 Toetsersplatform	7
§ 2.6 Toetsingen 2004	9
Hoofdstuk 3. Overige werkzaamheden van de Raad	15
§ 3.1 Organisatie	15
§ 3.2 Communicatie	16
§ 3.3 Overleg met het Bestuur van de NOvAA.....	17
§ 3.4 Overleg met Ministeries	17
§ 3.5 Overleg met de Autoriteit Financiële Markten	18
§ 3.6 Overleg met het Bureau Financieel Toezicht.....	18
Hoofdstuk 4. Conclusies en aanbevelingen	19

Hoofdstuk 1. De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

§ 1.1 Inleiding

De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten is op 31 oktober 2002 tijdens een Buitengewone Ledenvergadering van de NOvAA ingesteld krachtens de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's (verder afgekort: VRvT). Tevens werd tijdens die Ledenvergadering de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing aanvaard (verder afgekort: VPPT). Op grond van artikel 10 van de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's dient de Raad van Toezicht voor 1 maart een geanonimiseerd verslag uit te brengen omtrent zijn werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar en dit verslag openbaar te maken. De Raad doet U met het thans voorliggende document verslag van zijn werkzaamheden in 2004.

Het verslag van de werkzaamheden 2004 handelt onder meer over de taken van de Raad, de personele samenstelling, alsmede de secretariële ondersteuning (hoofdstuk 1). Verder komen (in hoofdstuk 2) de opzet van het toetsingsstelsel, de accreditatie met het College Toetsing Kwaliteit (NIVRA) en de SRA, de werkzaamheden van het Toetsersplatform, het beleid en de bevindingen van de Raad, alsmede de uitkomsten van de periodieke preventieve toetsingen die in 2004 zijn uitgevoerd aan de orde. De Raad heeft het afgelopen jaar periodiek overleg gevoerd met het bestuur van de NOvAA en heeft in het kader van de voorbereidingen voor een nieuwe Wet Toezicht Accountantsorganisaties (WTA) tot en met 5 oktober 2004 geparticipeerd in werkgroepen van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Er is eveneens overleg geweest met het Bureau Financieel Toezicht (BFT), het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Justitie aangaande de nieuwe Wet Tuchtrechtspraak Accountants (hoofdstuk 3). Tenslotte worden in het laatste hoofdstuk van het verslag conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

§ 1.2 Taken van de Raad

De Raad heeft tot taak toezicht te houden op de beroepsuitoefening door Accountants-Administratieconsulenten (artikel 2 VRvT). De Raad oefent dit toezicht uit door het accountantskantoor waarin de Accountant-Administratieconsulent optreedt, te onderwerpen aan een Periodieke Preventieve Toetsing (artikel 7 lid 2 VRvT alsmede artikel 2 VPPT) en door het zelfstandig instellen van een onderzoek indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet-naleving van de voor accountants geldende beroepsnormen (artikel 7 lid 3 VRvT). De Raad kan op eigen gezag een klacht bij de tuchtrechter indienen, wanneer hem bij de uitoefening van het toezicht feiten of omstandigheden zijn gebleken op grond waarvan verwacht mag worden dat zij zullen leiden tot het opleggen van een tuchtrechtmaatregel, dan wel gegrondverklaring van de klacht (artikel 9 VRvT). Het is met name aan de NOvAA, die als openbaar lichaam is belast met de bevordering van een goede beroepsuitoefening door AA's (artikel 2 lid 3 Wet AA), om daar waar nodig die maatregelen te nemen die de beroepsuitoefening tot een niveau brengen waarbij wordt voldaan aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening (zie ook paragraaf 2.1). Hiertoe staat de NOvAA een groot aantal middelen ter beschikking, waaronder een gerichte opleiding tot AA, verplichte permanente educatie, alsmede kennisoverdracht door middel van vaktechnische publicaties, voorlichtingsbijeenkomsten, het beleggen van de ledenvergaderingen, regiobijeenkomsten en andere activiteiten. De Raad van Toezicht heeft een flankerende functie door middel van de periodieke preventieve toetsingen, die kunnen leiden tot drieërlei soorten eindoordelen voor de getoetste kantoren: het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet, het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet, maar is voor verbetering vatbaar, of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet niet (artikel 11 VPPT).

§ 1.3 Personele samenstelling van de Raad

Op 11 november 2002 werd de Raad van Toezicht geïnstalleerd. Inmiddels is de personele samenstelling van de Raad gewijzigd. De personele samenstelling van de Raad is thans aldus:

- *Mr B. de Hoogh* (voorzitter), oud-advocaat-generaal bij het Gerechtshof te 's-Gravenhage, momenteel raadsheer-plaatsvervanger bij dat Hof;
- *Mr A.J.W.M. Jurgens* (plaatsvervangend voorzitter), oud-president van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, momenteel raadsheer-plaatsvervanger bij dat Hof;
- *A.Th. Harmsen AA*, oud-voorzitter van het NOvAA-bestuur, thans niet meer als AA-Accountant werkzaam;
- *H. Geerlofs AA* (lid), oud-voorzitter van het NOvAA-bestuur, werkzaam als AA-Accountant;
- *P.H. van Zeil* (lid), oud-staatssecretaris van Economische zaken.

Per 1 april 2004 heeft de heer P.H. van Zeil de plaats van prof. dr. W.A.F.G. Vermeend ingenomen, die terugtrad als lid.

De meerderheid van de vijf leden tellende Raad van Toezicht is, zoals uit de personele samenstelling blijkt, afkomstig uit andere disciplines dan uit de kring der AA's. De omstandigheid dat de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter uit de rechterlijke macht voortkomen en een derde lid van de Raad uit het openbaar bestuur, vormt een waarborg voor de onafhankelijkheid van de Raad.

§ 1.4 Secretariële ondersteuning van de Raad

De taak van het secretariaat is het ondersteunen van de Raad in de meest brede zin van het woord. De secretariële ondersteuning van de Raad wordt verzorgd door personeel dat door de NOvAA ter beschikking wordt gesteld. De werkplek van de medewerkers van het secretariaat bevindt zich ten kantore van de NOvAA. Er zijn maatregelen getroffen om te waarborgen dat de Raad van Toezicht en zijn medewerkers in volstrekte onafhankelijkheid hun werkzaamheden kunnen verrichten. De werkzaamheden van het secretariaat richten zich voornamelijk op de planning, de voortgang en de administratieve afhandeling van de periodieke preventieve toetsingen. Het secretariaat van de Raad is het specifieke aandachtsveld van mevrouw mr. H.C. van der Meer, die per 21 april 2004 formeel is benoemd tot secretaris van de Raad. In haar functie wordt zij thans ter zijde gestaan door drie medewerkers.

Hoofdstuk 2. Periodieke preventieve toetsingen

§ 2.1 Inleiding

Hoewel de Raad twee belangrijke aandachtsgebieden heeft, te weten: het preventief toetsen van de door de accountantskantoren gehanteerde systemen van kwaliteitsbeheersing en het zelfstandig doen van onderzoeken naar situaties die tot een veroordeling van de tuchtrechter zouden kunnen leiden, heeft de Raad zich in het afgelopen verslagjaar met name beziggehouden met het intensiveren van het aantal periodieke preventieve toetsingen. De preventieve toetsingen zijn erop gericht vast te stellen of het stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantskantoor voldoet aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. Tot de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening worden, behalve de door de nationale overheid opgestelde wet- en regelgeving, het tuchtrecht voor accountants, de jurisprudentie, de verordeningen en de vaktechnische publicaties van de NOvAA, onder omstandigheden ook de door het internationaal georganiseerde accountantsberoep opgestelde normen gerekend.

De Raad heeft zich bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden in 2003 geconfronteerd gezien met een aantal knelpunten, welke in 2004 grotendeels zijn opgelost. Een belangrijk knelpunt waarmee de Raad in 2003 reeds was geconfronteerd bleef echter ook in 2004 onverminderd bestaan. Dit had te maken met het feit dat, ondanks de vroegtijdige aankondiging van een toetsing, deze uiteindelijk veelal pas zeer laat in het jaar kon worden uitgevoerd, dan wel in sommige gevallen helemaal geen doorgang kon vinden doordat de aangekondigde toetsingsdatum bij het desbetreffende kantoor om uiteenlopende redenen 'niet gelegen' kwam. Het vinden van een nieuwe, alle betrokkenen conveniërende datum verliep daarbij verre van eenvoudig en bleek zeer tijdrovend. Dit alles had onder andere tot gevolg dat het secretariaat in de laatste maanden van het verslagjaar geconfronteerd werd met een zeer groot aantal af te wikkelen dossiers, hetgeen de doorlooptijd niet ten goede kwam. Desalniettemin heeft de Raad de gestelde kwantitatieve doelstellingen voor 2004 behaald.

§ 2.2 Opzet van het stelsel van de toetsingen

In beginsel wordt een accountantskantoor eenmaal in de zes jaar aan een toetsing onderworpen. Het accountantskantoor dient te beschikken over een stelsel van kwaliteitsbeheersing dat voldoet aan de hiervoor genoemde algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. De toetsing houdt een onderzoek in, waarbij wordt nagegaan of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet en werking voldoet aan de meergenoemde normen. De toetsing wordt uitgevoerd aan de hand van door de Raad vastgestelde toetsingsprogramma's. Deze toetsingsprogramma's zijn door de Raad, via het voor alle Accountants-Administratieconsulenten toegankelijke (besloten) deel van zijn website, bekend gemaakt. De Raad stelt ten behoeve van elke toetsing een toetsingsteam (bestaande uit minimaal 2 AA's) samen, dat de toetsing ter hand neemt. De Raad geeft minimaal zes weken van tevoren aan een kantoor te kennen, dat bij het kantoor een toetsing zal plaatshebben. Van de kantoren wordt verwacht, dat alle voor de toetsing relevante gegevens aan het toetsingsteam ter beschikking worden gesteld (artikel 8 van de VRvT). Na afloop van de toetsing neemt het toetsingsteam in een eindbespreking de waarnemingen door met (vertegenwoordigers van) het accountantskantoor. Op basis van de eindbespreking stelt het toetsingsteam een toetsingsverslag samen alsmede een gemotiveerd voorstel voor een door de Raad te vellen oordeel. Dit toetsingsverslag wordt voorgelegd aan het getoetste kantoor dat in de gelegenheid wordt gesteld een schriftelijk commentaar op het toetsingsverslag aan de Raad te zenden. Op basis van het advies van de toetsers en de eventuele reactie van het getoetste kantoor vormt de Raad zich een eindoordeel, zoals reeds in paragraaf 1.2 is aangegeven.

Wanneer het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet, stelt de Raad een termijn waarbinnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing dient te worden aangepast. Bovendien doet de Raad een aantal concrete aanbevelingen ter verbetering van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing.

§ 2.3 Accreditatie

Inleiding

Het komt regelmatig voor dat bij accountantskantoren, naast Accountants-Administratieconsulenten, ook registeraccountants werkzaam zijn. Formeel zou dit betekenen dat deze accountantskantoren door zowel de Raad van Toezicht (voor zover het de AA's betreft) als het College Toetsing Kwaliteit, het toetsingsorgaan van het NIVRA (voor zover het de RA's betreft), zou moeten worden getoetst. Om deze accountantskantoren de (financiële en organisatorische) last van een dubbele toetsing te besparen, is onderzoek verricht naar de gelijkwaardigheid van de door beide instanties gehanteerde toetsingssystemen. Krachtens artikel 15 VPPT kan de Raad namelijk een stelsel van kwaliteitsbeheersing, dat hij tenminste gelijkwaardig acht aan zijn eigen stelsel, accrediteren. Op grond van dit onderzoek is geconcludeerd dat, met enige aanpassingen, beide systemen als gelijkwaardig kunnen worden beschouwd, zodat accreditatie van de wederzijdse toetsingssystemen in het verslagjaar kon plaatsvinden. De accreditatie heeft onder andere tot gevolg dat een toetsing bij een "gemengd" kantoor voortaan nog slechts door één toetsingsinstantie zal worden uitgevoerd. De Raad kan zich als gevolg van de accreditatie beperken tot het beoordelen van de opzet en werking van het door het College Toetsing Kwaliteit gehanteerde systeem van kwaliteitsbeheersing.

In het verslagjaar 2003 heeft de SRA bij de Raad een verzoek tot accreditatie ingediend dat in dat jaar met een positieve beslissing is afgewikkeld. Deze accreditatie, die in beginsel is toegekend voor de duur van drie jaren, was in het verslagjaar nog steeds van kracht.

Gevolgen van de accreditatie

Omdat de werkwijze van het College Toetsing Kwaliteit op een aantal punten verschilde van die van de Raad van Toezicht, zijn er in het verslagjaar afspraken gemaakt over de wijze waarop die verschillen, voor zover van belang, zouden kunnen worden weggenomen. In dit kader zijn harmoniserende afspraken gemaakt en heeft de Raad met ingang van september 2004 zijn toetsingsprogramma's gewijzigd. Voorts heeft de Raad ingestemd met het invoeren van een toetsingsfrequentie van eenmaal in de 2 jaar voor accountantskantoren die organisaties van openbaar belang als cliënt hebben, een toetsingsfrequentie van eenmaal in de 4 jaar voor de accountantskantoren die andere cliënten hebben die een controleopdracht hebben verstrekt en een (onveranderde) toetsingsfrequentie van 6 jaar voor alle overige accountantskantoren. De Raad is voornemens om een "monitoringsysteem" te gaan invoeren. Dit systeem zal door accountants(kantoren) jaarlijks dienen te worden voorzien van gegevens die voor het bepalen van de toetsingsfrequentie van belang zijn. Ook heeft de Raad ermee ingestemd dat hij (anders dan voorheen) kantoren die ten aanzien van hun interne stelsel van kwaliteitsbeheersing het oordeel "voldoet niet" ontvangen, dwingende aanwijzingen kan geven omtrent de door te voeren verbeteringen.

Aangezien voor het doorvoeren van deze harmonisatie een wijziging van de Verordening op de periodieke preventieve toetsingen noodzakelijk is, heeft de Raad de NOvAA verzocht hieraan haar medewerking te verlenen en in de komende Algemene Ledenvergadering een dergelijk voorstel aan haar leden voor te leggen (Zie ook hoofdstuk 4).

§ 2.4 Toetsers

Omvang toetsersbestand

Een groot aantal goed opgeleide toetsers is onontbeerlijk voor een goede en gestage afwikkeling van de periodieke preventieve toetsingen. Beschikte de Raad in 2003 nog maar over 36 opgeleide toetsers, in 2004 is dit aantal, door een vergroot aanbod van cursussen en de toegewijde inzet van cursusdocenten, uitgegroeid tot 134 (met nog 18 AA's op een wachtlijst).

Zoals in paragraaf 2.2 al is gemeld, wordt de toetsing uitgevoerd door een team van twee personen. Reeds in 2003 heeft de Raad geconcludeerd dat bij de personele samenstelling van het team rekening moet worden gehouden met de ervaring en bijzondere bekwaamheden van de teamleden. De ervaren teamleider wordt derhalve ook ingeschakeld voor de overdracht van kennis en ervaring aan de teamgenoot die op het gebied van het toetsen nog geen of weinig ondervinding heeft. Zo wordt op een evenwichtige wijze kennis en ervaring gedeeld en verbreid.

Nieuwsbrief voor de toetsers

Inmiddels is een groot aantal AA's als toetsers werkzaam voor de Raad. De Raad en het Toetsersplatform hebben daarom het afgelopen verslagjaar naar een middel gezocht om al deze personen op een eenvoudige en doeltreffende wijze van informatie te voorzien omtrent (de ontwikkelingen rondom) de toetsingen. Na rijp beraad is ervoor gekozen om een nieuwsbrief uit te brengen. Deze nieuwsbrief, die langs elektronische weg periodiek de toetsers bereikt, is met name gericht op het bevorderen van de eenduidige afwikkeling van de toetsingen. In het verslagjaar is de nieuwsbrief vier keer verschenen. In de nieuwsbrief, die voor geïnteresseerde AA's ook is te vinden op het besloten deel van de website van de Raad, zijn de toetsers vooral ook geïnformeerd over de wijze waarop de Raad zijn toetsingsorganisatie heeft opgebouwd en omtrent de operationele aspecten die aan de toetsingen zijn verbonden.

In de zomer van 2004, aan de vooravond van een omvangrijke reeks toetsingen, heeft de Raad in de nieuwsbrief aan de toetsers een aantal praktische aanwijzingen voor het uitvoeren van de toetsingen gegeven. De belangrijke aandachtspunten voor de toetsers waren onder andere het (objectief) vaststellen van feiten (eenduidige oordelen) alsmede het voorkomen van onduidelijkheden en onevenwichtigheden in het toetsingsdossier.

§ 2.5 Toetsersplatform

Inleiding

In de loop van het jaar 2003 werd het de Raad duidelijk, dat hij bij een toevloed van toetsingen fysiek niet in staat zou zijn, naast de beoordeling van de toetsingsverslagen, tevens als een vraagbaak voor de toetsers te functioneren en hun praktische aanwijzingen voor het uitvoeren van de werkzaamheden te verstrekken. Om in deze problematiek te voorzien en ook om voldoende afstand tussen de Raad en de toetsers in acht te nemen, achtte de Raad het zuiverder voor deze adviesfunctie een apart orgaan tussen de Raad en de toetsers te plaatsen. Het Toetsersplatform is toen in het leven geroepen.

Werkzaamheden van het Toetsersplatform

Het Toetsersplatform heeft in 2004 in een behoefte voorzien, aangezien de uitbreiding van het aantal periodieke preventieve toetsingen ook een toename heeft betekend van het aantal toetsers en daarmee van allerlei praktische kwesties die in de (toetsings)praktijk rezen. Naast advisering van de Raad heeft dit platform het afgelopen verslagjaar een bijdrage geleverd aan de kwaliteitsverbetering van het werk der toetsers, door steekproefsgewijs op gezette tijden de toetsingsdossiers tegen het licht te houden (dossierreview) en de gevonden knelpunten, indien nodig, te bespreken met de betreffende toetsers en, in sommige gevallen, met de Raad. Tevens zullen de geconstateerde knelpunten op toetsersbijeenkomsten, die door de Raad in samenwerking met het platform worden georganiseerd, aan alle toetsers en cursusdocenten worden voorgelegd en besproken.

Het Toetsersplatform heeft in juni 2004 een helpdesk voor toetsers ingesteld. Doel van deze helpdesk is om zo veel mogelijk op een actieve wijze de in het veld opererende toetsers telefonisch bij te staan, indien er situaties ontstaan of dringende vragen opkomen die op de dag van toetsing moeten worden opgelost. Voorts heeft het platform een afzonderlijk e-mailadres (toetsersplatform@rvtbaa.nl) in het leven geroepen. Via dit e-mailadres kunnen de toetsers hun opmerkingen over en/of oplossingen aangaande knelpunten in de toetsingen rechtstreeks aan het Toetsersplatform voorleggen.

Periodiek overleg

De Raad van Toezicht heeft in het afgelopen jaar geregeld met het Toetsersplatform vergaderd. Daarbij werden, zoals reeds eerder gemeld, knelpunten besproken die uit de toetsingen naar voren kwamen. Deze punten werden daarna door het platform met de toetsers gecommuniceerd, onder meer door middel van de nieuwsbrief.

Ook werden afspraken over onderwerpen van organisatorische aard tussen het Toetsersplatform en de Raad gemaakt. Eveneens werd gesproken over de gewenste aanpassingen van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing op grond van ondervindingen in de praktijk, welke aanpassingen eerst hun beslag kunnen krijgen na goedkeuring door de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA. Verder hebben de Raad en het Toetsersplatform gezamenlijk besloten het komende jaar voor alle toetsers een bijscholingsdag te organiseren. Tijdens die bijeenkomst zal nog eens dieper worden ingegaan op de tijdens de toetsingen opgedane ervaringen en waargenomen knelpunten.

Personele samenstelling Toetsersplatform

De personele samenstelling van het Toetsersplatform is thans aldus:

- *R. Jansen AA (voorzitter)*, werkzaam als AA-Accountant;
- *F. van Eunen AA (lid)*, werkzaam als AA-Accountant en als toetser voor de Raad;
- *A.L.F. de Beir AA (lid)*, werkzaam als AA-Accountant en als toetser voor de Raad;
- *G.J.A.M. van der Wielen AA (lid)*, werkzaam als AA-Accountant en als toetser voor de Raad;
- *Mw. J.H. Houwink-Kets AA (lid per juni 2004)*, werkzaam als AA-Accountant en als toetser voor de Raad.

Mevrouw Houwink-Kets AA trad in de plaats van mw. H.H. Bensink AA, die in juni 2004 haar functie neerlegde.

§ 2.6 Toetsingen 2004

Toetsingsbeleid

Waren de toetsingen aanvankelijk van collegiale en opvoedende aard, nu wordt het accent bij de toetsingen, gezien de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen meer op de geconstateerde feiten gelegd in relatie tot de daarvoor geldende normen en de daaraan vooraf door de Raad toegekende gewichten. Slechts de geconstateerde feitelijke toestand, en niet de goede voornemens zijn van doorslaggevende aard voor de beoordeling van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van het getoetste kantoor.

De Raad hanteert als uitgangspunt dat hij de overtreding van bepaalde, voor het functioneren van het accountantsberoep als fundamenteel beschouwde normen, bij zijn oordeelsvorming over de kwaliteit van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing zwaar meeweegt. Het gaat hierbij met name om overtreding van de regels op het gebied van de eer van de stand (artikel 5 van de Gedrags- en Beroepsregels voor AA's; verder afgekort: GBAA), onpartijdigheid (artikel 9 GBAA), geheimhouding (artikel 10 GBAA), deskundigheid en deugdelijke grondslag (artikel 11 GBAA), en onafhankelijkheid (artikel 24 GBAA). Daarbij let de Raad tevens op het naleven van de beroepseisen door het kantoor (geoorloofde samenwerkingsverbanden; artikel 26 GBAA) en op de juiste uitvoering en documentatie van de werkzaamheden, hetgeen niet wil zeggen dat de overige bevindingen van de toetsing van minder belang zijn. Het geheel van de bevindingen moet het beeld van een goed georganiseerde kantoororganisatie opleveren, die ook in de uitvoering van de werkzaamheden de toets der kritiek kan doorstaan.

Vrijstellingsbeleid

Artikel 14 VPPT bepaalt dat de Raad, naar aanleiding van een daartoe door een accountantskantoor schriftelijk ingediend verzoek, kan besluiten vrijstelling van de toetsing te verlenen, en wel op grond van bijzondere omstandigheden.

In het verslagjaar zijn 80 van de 382 door de Raad voor toetsing geselecteerde kantoren (21%) niet getoetst vanwege het feit dat deze kantoren (of de daar werkzame accountants) lid zijn van een geaccrediteerde koepelorganisatie welke zelf de toetsing van het desbetreffende kantoor ter hand zal nemen. In 76 van de 274 gevallen die voor toetsing door de Raad in aanmerking kwamen (28%) is, op grond van bijzondere omstandigheden, een (tijdelijke) vrijstelling van toetsing verleend. Indien de bijzondere omstandigheden in 2005 nog steeds bestaan, kan het desbetreffende kantoor nog eenmalig in aanmerking komen voor een verlenging van de vrijstelling met één jaar.

De selectie

De Raad is er in zijn berekeningen steeds vanuit gegaan dat er in totaliteit circa 1.750 accountantskantoren zijn waar een Accountant-Administratieconsulent werkzaam is. Uitgaande van een toetsingsfrequentie van (minimaal) een keer in de zes kalenderjaren en de opgelopen toetsachterstand in 2003, betekent dit dat de Raad jaarlijks circa 350 kantoren (op a-selecte wijze) uit de populatie van te toetsen kantoren zal dienen te selecteren. De Raad heeft daarbij steeds als verwachting uitgesproken dat van de in enig jaar geselecteerde groep kantoren, steeds een gedeelte niet voor toetsing door de Raad in aanmerking zal komen. De reden voor niet-toetsing zal veelal gelegen zijn in het feit dat de desbetreffende kantoororganisatie is aangesloten bij een koepelorganisatie die door de Raad is geaccrediteerd, omdat de desbetreffende koepel een systeem van kwaliteitstoetsing hanteert dat ten minste gelijkwaardig is aan de door de Raad uitgevoerde periodieke preventieve toetsingen.

Hieronder volgt een tabel die inzicht geeft in het aantal in 2004 geselecteerde en aangeschreven kantoren, de in 2004 te toetsen kantoren uit de selectie van 2003, en de uitkomsten van de beoordeling van de binnengekomen vrijstellingsverzoeken.

Periodieke preventieve toetsingen selectie 2003 en 2004		Aantal:	Percentage:
Aantal aangeschreven kantoren selectie 2004		361	
Te toetsen kantoren uit selectie 2003		21	+
		382	
Geen accountantskantoor meer (art. 2 VPPT)		28	-
Overdracht op basis van accreditatie		80	-
Totaal te toetsen kantoren 2004		274	
Aantal getoetste kantoren		185	68%
Aantal vrijstellingen		76	28%
Aantal uitgestelde toetsingen (naar 2005)		9	3%
Diversen		4	1%
Totaal		274	100%

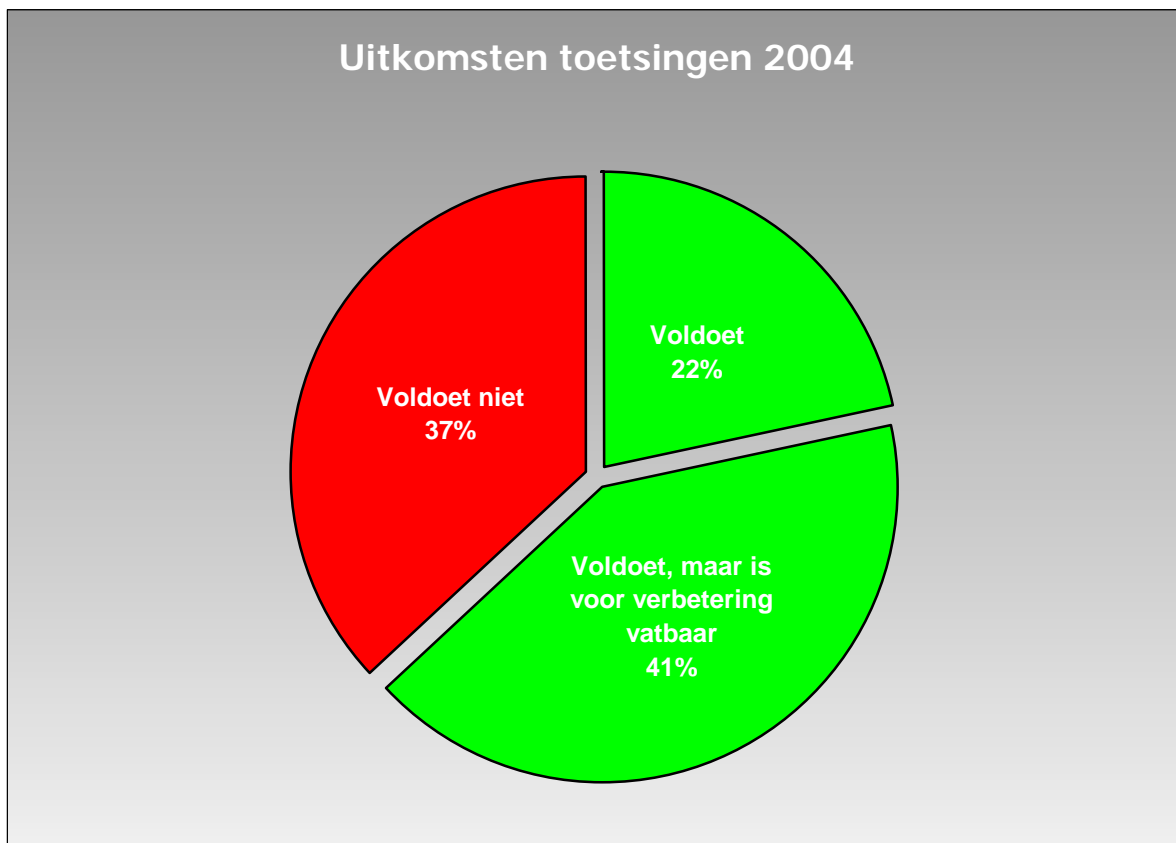
Tabel 1. Selectie en toetsing 2004

Het totaalbeeld

Het uitvoeren van een toetsing komt neer op het vergelijken van de overgelegde documentatie met de gestelde normen. De bevindingen van de toetsers dienen gebaseerd te zijn op de vastgestelde feiten, welke worden vastgelegd in het toetsingsverslag, dat de basis vormt voor het advies van de toetsers inzake het eindoordeel van de Raad. Het behoeft geen betoog dat een dergelijke, voor het getoetste accountantskantoor belangrijke oordeelsvorming uiterst zorgvuldig tot stand dient te komen en daarom op een eenduidige wijze aan het papier moet worden toevertrouwd. De Raad staat om die reden steeds uitvoerig stil bij de overwegingen die de toetsers bij het advies voor een eindoordeel hebben laten meewegen en besteedt in zijn eindoordeel bijzondere aandacht aan de motivering van zijn oordeel.

Het accountantsberoep staat van oudsher bekend als een beroep van deskundigheid en betrouwbaarheid. Accountants hebben een langdurige en brede opleiding achter de rug, waardoor zij goed zijn voorbereid op hun maatschappelijke taak. Gebruikers van accountantsdiensten (het "maatschappelijk verkeer") moeten kunnen afgaan op de uitkomsten van het werk van de accountant. Zij baseren hun beslissingen mede op het oordeel dat de accountant heeft afgegeven bij financiële verantwoordingen. Hoewel het (zowel internationale als nationale) accountantsberoep in de afgelopen jaren negatief in de publiciteit is geweest, heeft de Raad tijdens zijn toetsingen geen aanwijzingen kunnen vinden voor systematisch voorkomende misstanden in het accountantsberoep. Bij 63% van de in 2004 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties gezamenlijk onderzochte situaties is men tot het oordeel gekomen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen, dan wel voldoet maar voor verbetering vatbaar is. Bij 37% van de getoetste accountantskantoren was de aangetroffen situatie van een dusdanige aard dat tot het oordeel "voldoet niet" moest worden gekomen.

In grafiek 1 worden de uitkomsten weergegeven van het totaal van de in 2004 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties gezamenlijk uitgesproken toetsingsoordelen ter zake van het kwaliteitsbeheersingssysteem van accountantskantoren waar Accountants-Administratieconsulenten werkzaam zijn.

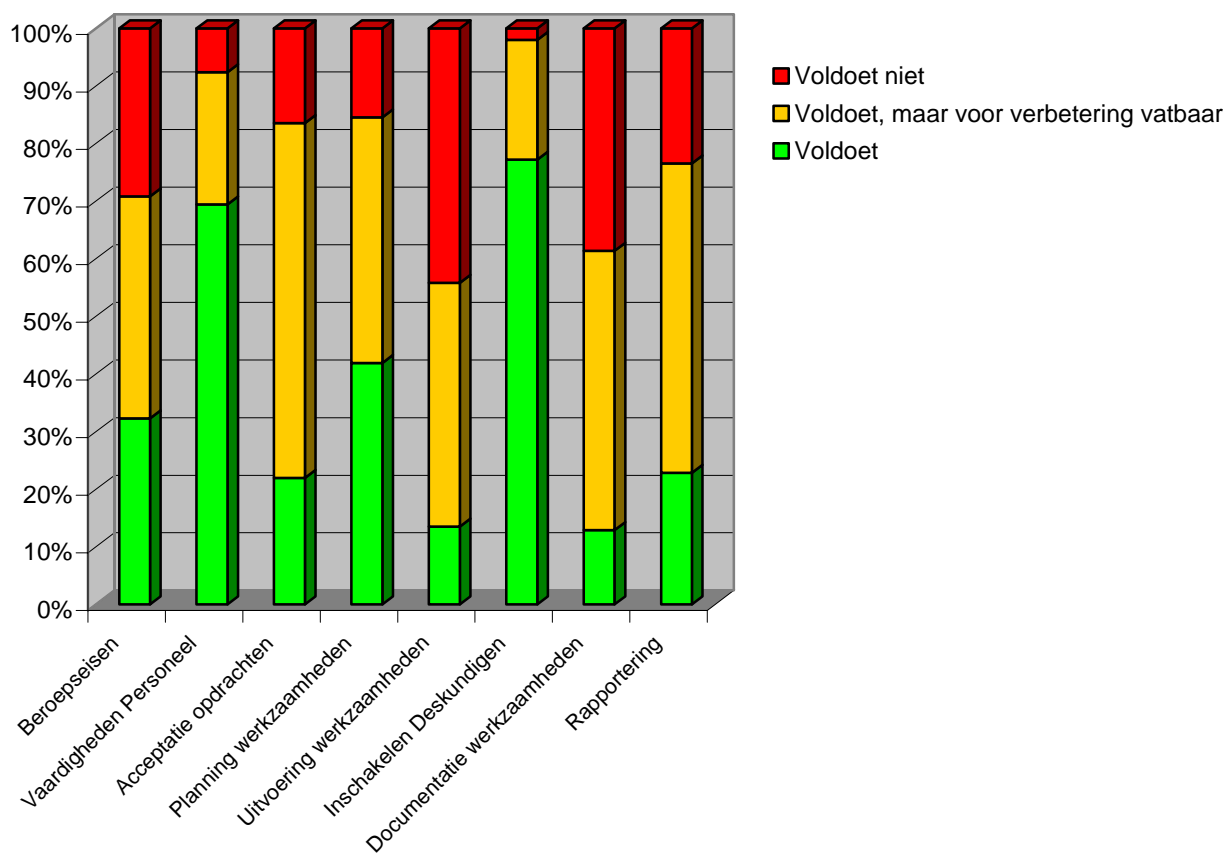

Grafiek 1. Totaaluitkomsten van de toetsingen 2004

De analyse

Ook in het afgelopen verslagjaar heeft de Raad, evenals in 2003, weer kunnen constateren dat Accountants-Administratieconsulenten hun beroep met zeer veel plezier en toewijding uitoefenen. Kwaliteit staat daarbij hoog in het vaandel van de AA. Helaas moest in het verslagjaar ook worden geconstateerd dat een deel van de beroepsgroep een aantal in het kader van de kwaliteitsbeheersing door de Raad van belang geachte aspecten minder aandacht heeft gegeven. In grafiek 2 zijn de bevindingen van de Raad, uitgesplitst naar de onderscheiden onderdelen van de toetsing, in beeld gebracht. Toetsers rapporteren hun bevindingen aan de Raad namelijk naar acht te onderscheiden onderdelen: beroepseisen, vaardigheden van het personeel, acceptatie van opdrachten, planning van de werkzaamheden, uitvoering van de werkzaamheden, het inschakelen van deskundigen, documentatie van de werkzaamheden, alsmede rapportering. Ten aanzien van elk van deze onderdelen dienen de toetsers tot een (sub)oordeel te komen. Op basis van deze acht (sub)oordelen komen de toetsers vervolgens tot een voorstel aan de Raad voor een eindoordeel. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat, indien op één der onderdelen van de toetsing tot het oordeel "voldoet niet" is gekomen, dit nog niet automatisch tot het voorstel hoeft te leiden om ook over de toetsing als geheel dit oordeel uit te spreken. De mate waarin niet aan een bepaalde norm wordt voldaan, speelt daarbij mede een rol.

Uitkomsten toetsingsonderdelen

Grafiek 2. Bevindingen van de Raad ten aanzien van de onderscheiden onderdelen van de toetsingen.

Met name ten aanzien van de (overigens nauw met elkaar samenhangende) onderdelen "uitvoering van de werkzaamheden" en "documentatie van de werkzaamheden" blijken AA's relatief vaker dan ten aanzien van de overige aspecten van de toetsing, achter te blijven bij hetgeen van hen verwacht zou mogen worden. Het in een werkprogramma bijhouden van de verrichte werkzaamheden, alsmede het in het dossier vastleggen van de feitelijke bevindingen naar aanleiding van die werkzaamheden, schiet er in de praktijk, wellicht onder de druk van de dagelijkse werkzaamheden, regelmatig bij in. Ook de toegankelijkheid van de dossiers, alsmede het aantal en de inhoud van de in de dossiers opgenomen specificaties voldeden regelmatig niet aan de daartoe door de beroepsgroep gestelde normen. Hierdoor is het voor de Raad, maar ook voor degene die als waarnemer voor de desbetreffende AA zou moeten invallen, niet of nauwelijks mogelijk zich een goed beeld te vormen van de aan een jaarrekening ten grondslag liggende feiten en van de deugdelijke grondslag van de bij die jaarrekening afgegeven verklaring.

Het aantal schendingen van de tot het fundament van het accountantsberoep gerekende normen (te denken valt hierbij aan de beroepseisen van onafhankelijkheid, deskundigheid en geheimhouding) was in het verslagjaar relatief groot. Vooral situaties waarin werd samengewerkt in een omgeving waarin de organisatie niet voldeed aan de eisen die daaraan door de beroepsgroep worden gesteld (zeggenschapsverhouding, deskundigheid van personen met wie onder gemeenschappelijke naam wordt samengewerkt) werden daarbij door de Raad aangetroffen. Deze situaties werden overigens, op aandringen van de Raad, relatief snel aangepast aan de daartoe gestelde regels. In het verslagjaar bleek een aantal accountants niet volledig aan de verplichting tot permanente educatie te hebben voldaan. Voor zover het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing van het desbetreffende kantoor als onvoldoende werd beoordeeld, zal bij de aangekondigde hertoetsing worden nagegaan of de achterstand in educatie in voldoende mate is ingelopen.

De tekortkomingen in de categorie "rapportering" hadden voornamelijk betrekking op tekstuele afwijkingen van de voorbeeldteksten zoals die door het openbaar lichaam NOVAA zijn opgesteld.

Start eerste tuchtrechtprocedure

In het verslagjaar heeft zich voor het eerst een situatie voorgedaan waarin een Accountant-Administratieconsulent wiens kantoor in 2004 voor toetsing is geselecteerd, stelselmatig geen medewerking wenst te verlenen aan de toetsing. Omdat de Raad aan de AA meerdere keren een alternatieve toetsingsdatum heeft aangeboden en ook in een persoonlijk onderhoud met betrokkene tevergeefs heeft gezocht naar een valide argumentatie voor de weigering respectievelijk een mogelijkheid om de AA te overtuigen van zijn ongelijk, heeft de Raad inmiddels besloten om de casus over te dragen aan zijn rechtsgeleerde raadsman en een gang naar de tuchtrechter voor te bereiden.

Hoofdstuk 3. Overige werkzaamheden van de Raad

§ 3.1 Organisatie

Het verslagjaar 2004 heeft, meer dan het daaraan voorafgaande kalenderjaar, in het teken gestaan van het toenemend volume van de periodieke preventieve toetsingen. Niet alleen was het in het verslagjaar geselecteerde en te bezoeken aantal accountantskantoren aanzienlijk groter dan het voorgaande jaar, het aantal daarmee gepaard gaande logistieke vraagstukken nam zelfs meer dan evenredig toe. Dit betekent dat de Raad in het verslagjaar zijn werkwijze ten aanzien van het aanschrijven van de te toetsen accountantskantoren enigszins heeft moeten wijzigen.

Aanvankelijk hanteerde de Raad als uitgangspunt dat de te toetsen kantoren, nadat zij aan het begin van het kalenderjaar waren geïnformeerd over het feit dat zij in de steekproef van dat jaar waren gevallen, 6 weken voor de aanvang van de toetsingsdatum werden geïnformeerd over de feitelijke toetsingsdatum en de samenstelling van het toetsingsteam. Ook werd op dat tijdstip pas de door het kantoor in te vullen oriënterende vragenlijst (die het de toetsers mogelijk moet maken de toetsing efficiënt en gericht uit te voeren) ter beantwoording toegezonden. Vanwege allerlei praktische bezwaren (bij een aantal kantoren bleek bij nader inzien de geplande toetsingsdatum niet te schikken, de oriënterende vragenlijsten werden regelmatig niet binnen de gestelde termijn van 14 dagen geretourneerd, in geval van wraking van een der toetsers door het te toetsen accountantskantoor bleek het vrijwel onmogelijk om zo kort voor de toetsing nog een vervangende toetsers te vinden en ook in geval van een verhindering van een van de toetsers bleek het nauwelijks mogelijk om op korte termijn een vervanger te regelen) heeft de Raad er in de loop van het verslagjaar voor gekozen om zijn werkwijze op dit punt aan te passen.

Medio 2004 werden alle te toetsen kantoren op hetzelfde tijdstip geïnformeerd over de toetsingsdatum, de samenstelling van het toetsingsteam en de reservetoetsers die bij wraking of verhindering van een van de toetsers zal invallen. Tevens ontving het te toetsen kantoor dan reeds de in te vullen oriënterende vragenlijst. Doordat alle betrokken partijen in een zeer vroegtijdig stadium over de toetsing werden geïnformeerd, en er een grotere tijdbuffer was om onvoorziene omstandigheden het hoofd te bieden, kon het overgrote deel van de toetsingen op de oorspronkelijk geplande datum worden uitgevoerd.

Voor de tijdige realisering van de planning heeft de Raad ook dit jaar weer kunnen steunen op de beschikbaarheid van een groot aantal toetsers. Het is met name dankzij de zeer bereidwillige medewerking van deze toetsers dat de Raad het sterk gestegen aantal toetsingen heeft kunnen afwickelen. Ondanks het grote aantal toetsingen heeft de Raad de kwaliteit van de toetsingen steeds boven de kwantiteit gesteld. Zo heeft de Raad steeds vastgehouden aan zijn uitgangspunt dat een beginnend toetsers eerst onder begeleiding van een al meer ervaren toetsers een aantal toetsingen moet hebben uitgevoerd, alvorens deze de eindverantwoordelijkheid van een toetsing voor zijn rekening kan nemen. Ook heeft de Raad, mede in het kader van de accreditatie, voor toetsingen die betrekking hebben op een wettelijk verplichte controle steeds toetsers ingezet die zelf ook kunnen bogen op ervaring met dit type opdracht. De Raad realiseert zich dat het door het stellen van deze kwaliteitseisen niet altijd eenvoudig is geweest om, in een jaar waarin een groot aantal toetsers nog moest worden opgeleid en nog toetsingservaring moest opdoen, een sluitende planning te realiseren en is de toetsers dan ook zeer erkentelijk voor de coöperatieve en flexibele instelling die zij ten toon hebben gespreid.

Het aantal afgewikkelde toetsingsdossiers alsmede het aantal afgewikkelde verzoeken tot vrijstelling van toetsing (en dat niet uitsluitend vanwege een beroep op het aangesloten zijn bij een geaccrediteerde koepelorganisatie) is in vergelijking tot 2003 sterk toegenomen. De toegenomen omvang van de toetsingen en de daarmee samenhangende logistieke vraagstukken heeft ook zijn invloed gehad op de secretariële ondersteuning van de Raad. Was er ultimo 2003 nog sprake van twee personen die door de NOvAA op full-time basis voor werkzaamheden ten behoeve van de Raad ter beschikking werden gesteld, ultimo 2004 was dit aantal toegenomen tot vier full-time krachten. Daarnaast kon de Raad ook gedurende het verslagjaar weer gebruik maken van een tweetal krachten die op incidentele basis het secretariaat van de Raad versterkten. Gezien de verwachte verdere groei van het jaarlijks uit te voeren aantal toetsingen, zal het secretariaat in het komende jaar nog verder uitbreiden en zal ook de geautomatiseerde ondersteuning van de werkprocessen verder (moeten) toenemen.

§ 3.2 Communicatie

De Raad acht een goed contact met alle op het speelveld van kwaliteitsbeheersing door en voor accountants actieve spelers van groot belang. Ook in het verslagjaar heeft de Raad zich ervoor ingespannen om met de desbetreffende organisaties van gedachten te wisselen over (het toezicht op) de kwaliteitsbeheersing bij accountantskantoren. Deze communicatie verliep daarbij voor een deel "generiek" (gericht op een of meerdere doelgroepen als geheel) en voor een deel "specifiek" (gericht op een specifieke organisatie). Voor de specifiek op een bepaalde organisatie gerichte communicatie verwijzen wij naar de paragrafen 3.3 tot en met 3.6.

Accountants-Administratieconsulenten vormen, vanwege het feit dat zij – voor zover werkzaam in het openbaar accountantsberoep – tot het object van toetsing door de Raad behoren, een zeer belangrijke doelgroep voor de Raad. Om die reden heeft de Raad in het verslagjaar dankbaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om via het huisorgaan van de NOvAA (het maandblad Accountant Adviseur) door middel van een tweetal artikelen de AA's te informeren over de inhoud en voortgang van de toetsingen, de bevindingen die daaruit zijn voortgevloeid, alsmede over (de gevolgen van) de accreditatie van het door het CTK gehanteerde stelsel van kwaliteitsbeheersing.

Behalve van de gedrukte media is de Raad in het verslagjaar in toenemende mate ook gebruik gaan maken van elektronische media. Zo kunnen geïnteresseerden via de website van de Raad (www.rvtbaa.nl) inzicht verkrijgen in de doelstellingen van de Raad en het formele kader waarbinnen de toetsingen zich afspelen. Ook de publicaties van de Raad zijn op het voor een ieder toegankelijke deel van de website te raadplegen. Accountants-Administratieconsulenten kunnen (op het voor hen toegankelijke besloten deel van deze website) bovendien de meest recente versie van de door de Raad gehanteerde toetsingsdocumenten (afzonderlijk dan wel gebundeld in het Handboek Toetsingen) raadplegen en downloaden. Dankzij dit medium kon de Raad zijn met ingang van september 2004 gewijzigde toetsingsprogramma's op een snelle en doeltreffende wijze distribueren onder de te toetsen accountantskantoren en alle betrokken toetsers. Specifiek voor de doelgroep van de toetsers heeft de Raad in het verslagjaar een digitale nieuwsbrief geïntroduceerd. In deze nieuwsbrief (die ook via het besloten deel van de website van de Raad kan worden geraadpleegd) gaat de Raad in op een aantal voor de toetsers relevante praktische aangelegenheden.

§ 3.3 Overleg met het Bestuur van de NOvAA

In het verslagjaar heeft de Raad een aantal keren met het bestuur van de NOvAA overlegd. In die besprekingen is ingegaan op de voortgang van de toetsingen en de knelpunten die daarbij optraden. Deze knelpunten betroffen, zoals reeds eerder gememoreerd, voornamelijk de mate waarin accountantskantoren bereid zijn om medewerking aan een toetsing te verlenen en de positie en omvang van de secretariële ondersteuning bij het begeleiden van de toetsingen. Om aan deze knelpunten het hoofd te kunnen bieden, heeft de NOvAA aan de ledenvergadering voorstellen tot wijziging van de verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing voorgelegd. In deze wijzigingsvoorstellen is de tuchtrechtelijke afdwingbare plicht van accountants om medewerking te verlenen aan een toetsing thans explicieter tot uitdrukking gebracht. Tevens is, op voorstel van de Raad, in deze verordening een aantal verduidelijkingen en vereenvoudigingen in de verwerking van de toetsingen doorgevoerd. Om de toetsingen steeds optimaal te kunnen begeleiden, heeft de NOvAA de secretariële ondersteuning aan de Raad inmiddels uitgebreid tot vier full-time krachten en kan de Raad, afhankelijk van de specifieke behoefte, gebruik maken van de incidentele ondersteuning van twee andere door de NOvAA ter beschikking gestelde medewerkers.

Met de NOvAA is in het verslagjaar ook herhaalde malen gesproken over de voorstellen voor een Wet Toezicht Accountantsorganisaties en de voortgang van de werkzaamheden van de diverse ten behoeve van het Platform van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) ingeschakelde werkgroepen. Tevens heeft de Raad met de NOvAA van gedachten gewisseld over de vacature die is ontstaan, doordat de heer Vermeend zijn functie als lid van de Raad heeft neergelegd. De Raad stelt het op prijs dat de NOvAA er op zeer korte termijn in is geslaagd in de persoon van de heer Van Zeil een persoon te benoemen die kan bogen op een brede ervaring in de politiek en het openbaar bestuur.

§ 3.4 Overleg met Ministeries

Een van de aangelegenheden die het accountantsberoep in het afgelopen kalenderjaar heeft beziggehouden, is de voorbereiding die wordt getroffen voor de introductie van een nieuwe Wet Toezicht Accountantsorganisaties. Essentie van het thans voorliggende wetsvoorstel is dat een deel van de taak van de openbare accountant, namelijk het verrichten van een wettelijk verplichte controle, in een aparte wet (de WTA) wordt ondergebracht en dat accountants een dergelijke opdracht slechts mogen uitvoeren indien en voorzover zij werken bij een organisatie die beschikt over een door de AFM afgegeven vergunning. De AFM zal periodiek beoordelen of een accountantskantoor nog voldoet aan de voorwaarden om voor de vergunning in aanmerking te komen.

Het wetsvoorstel is door het Ministerie van Financiën eind 2003 als consultatiedocument naar buiten gebracht. Ook de Raad heeft op dit consultatiedocument gereageerd. In die reactie, en in de latere contacten die hieruit met het ministerie zijn voortgevloeid, heeft de Raad benadrukt dat het toekomstige toezicht op het accountantsberoep zo goed mogelijk op elkaar zou moeten worden afgestemd en dat de beroepsgroep van accountants gevrijwaard dient te blijven van (de lasten die voortvloeien uit) niet noodzakelijke overlapping tussen toezicht door de AFM enerzijds en toezicht door de Raad anderzijds.

Een nauw met het voorstel voor een WTA samenhangend wetsvoorstel heeft betrekking op de tuchtrechtspraak voor accountants. Kern van dit in de zomer van 2004 als consultatiedocument uitgebrachte wetsvoorstel is, dat het tuchtrecht voor controle- en beoordelingsopdrachten wordt ondergebracht bij een nieuw op te richten instantie (de Accountantskamer). Daarmee vormt dit wetsvoorstel een vervolg op het in de beoogde WTA ingeslagen koers waarbij het thans voor accountants bij wet geregelde tuchtrecht (zoals uitgevoerd door de Raden van Tucht) wordt afgeschaft en wordt overgelaten aan door NIVRA en NOvAA zelf in te stellen geschillencommissies. De Raad heeft in een reactie laten weten afwijzend tegenover deze voorstellen te staan. Afgezien van een aantal praktische bezwaren heeft de Raad met name het principiële bezwaar benadrukt dat door dit voorstel afbreuk wordt gedaan aan de belangen van een groot deel van de huidige afnemers van accountantsdiensten. Zij worden in hun belangen geschaad indien in de toekomst alleen die

handelingen van de accountant nog onder tuchtrecht zullen vallen die rechtstreeks voortvloeien uit controle- en beoordelingsopdrachten terwijl ruim driekwart van de door hen afgenomen diensten (waaronder met name ook samenstellingsopdrachten) niet meer onder de bescherming van wettelijk geregeld tuchtrecht zal vallen. Daarnaast is het ook in het belang van de Raad, dat het naleven van verordeningen (waaronder de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing) aan de beoordeling van bij wet geregelde, van duidelijk omschreven sanctiemogelijkheden voorziene tuchtrechter onderworpen blijft.

§ 3.5 Overleg met de Autoriteit Financiële Markten

De AFM krijgt in de voorgenomen WTA een belangrijke rol toebedeeld: de AFM verstrekt de vergunning op grond waarvan accountantsorganisaties wettelijk verplichte controles mogen uitvoeren. Daarnaast heeft de minister van Financiën aan de AFM verzocht om, vooruitlopend op het aannemen en de inwerkingtreding van de WTA, een platform op te richten dat gaat adviseren over de inrichting en de vormgeving van het toezicht op accountants. In het Platform hebben zowel vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en de accountantswereld als experts op het gebied van accountancy en governance zitting. Onder verantwoordelijkheid van het platform heeft een zevental werkgroepen zich gebogen over onderwerpen als regelgeving, toezichtstrategie, kwaliteitsborging, gedragsnormen, interne sturing en beheersing, handhavingsbeleid alsmede vergunningvereisten. De Raad van Toezicht heeft er, gezien het belang dat hij hecht aan een regeling waarin ook de accountants voor het midden- en kleinbedrijf zich kunnen vinden, bij de AFM op aangedrongen in de werkgroepen ook een vertegenwoordiger van de Raad op te nemen. Uiteindelijk was de Raad in vijf van de zeven werkgroepen vertegenwoordigd. In het Platform als zodanig, waar de (voortgangs)rapportages van de diverse werkgroepen werden besproken, had de Raad geen zitting. In de zomer van 2004 werd het definitieve wetsvoorstel bekend en werd duidelijk dat het door de Minister geformuleerde uitgangspunt (dat iedere accountant een vergunning tegen redelijke kosten kan verkrijgen en behouden) was verlaten. De NOvAA heeft toen zijn deelname aan het platform opgeschort. Ook de Raad heeft zich toen, als gevolg van het feit dat hij is belast met de uitvoering van door de NOvAA vastgestelde verordeningen, uit dit overleg teruggetrokken.

§ 3.6 Overleg met het Bureau Financieel Toezicht

Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) is de toezichthouder voor de naleving van de uit de Wet identificatie bij dienstverlening (Wid) en de Wet Melding ongebruikelijke transacties (Mot) voortvloeiende verplichtingen voor advocaten, notarissen, belastingadviseurs, openbare accountants, bedrijfseconomische adviseurs en onafhankelijke juridische adviseurs. De Wid en de Wet Mot vormen beide onderdeel van de zogenoemde anti-witwaswetgeving. De Wid beoogt vastlegging van de identiteit van degene aan wie een (potentiële) dienst wordt geleverd. De Wet Mot beoogt voor eenieder die beroeps- of bedrijfsmatig een aangewezen dienst verleent objectieve en subjectieve criteria te geven die zouden moeten leiden tot een melding bij het Meldpunt ongebruikelijke transacties te Zoetermeer. Bij dit meldpunt wordt voor de ontvangen meldingen nagegaan of nadere acties noodzakelijk zijn.

In het kader van het toezicht dat door het BFT wordt uitgeoefend op openbaar accountants, heeft de Raad in het verslagjaar overleg gevoerd met (vertegenwoordigers van) het BFT. In dit overleg stond met name de vraag centraal in hoeverre het BFT voor zijn toezicht op de naleving van de Wid en de Wet Mot door openbaar accountants mede zou kunnen steunen op de door de Raad reeds verrichte toetsingswerkzaamheden. Naar aanleiding van dit overleg heeft de Raad besloten om, in het kader van het toetsen van de naleving van relevante wet- en regelgeving, in zijn toetsingsprogramma's 2005 ook aan de naleving van deze twee wetten aandacht te besteden.

Hoofdstuk 4. Conclusies en aanbevelingen

Het verslagjaar 2004 heeft voor de Raad in het teken gestaan van een sterk toegenomen aantal toetsingen. Uit deze toetsingen kwam het beeld naar voren dat bij accountants het onderwerp kwaliteit nog steeds hoog in het vaandel staat. Dat neemt overigens niet weg dat de Raad bij een relatief groot aantal accountantskantoren tot de conclusie moest komen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Een dergelijke conclusie werd in veel gevallen ingegeven door een ontoereikende documentatie. Hierdoor kon geen zekerheid worden verkregen omtrent de vraag of bepaalde noodzakelijk geachte werkzaamheden daadwerkelijk waren uitgevoerd. Het ontbreken van deze documentatie bemoeilijkt, in geval van ontstentenis of belet van de verantwoordelijke accountant, ook de overdracht van het dossier aan een waarnemer. De desbetreffende kantoren is verzocht het intern kwaliteitssysteem op korte termijn aan te passen. De Raad zal deze kantoren binnen afzienbare tijd voor een hertoetsing bezoeken. Wellicht ten overvloede wijst de Raad er nogmaals op dat het aspect dossiervorming een wezenlijk onderdeel van (de beoordeling van) de kwaliteit van de beroepsuitoefening uitmaakt.

Om te voorkomen dat kantoren waar zowel AA's als RA's werken door twee organisaties moeten worden getoetst, is onderzoek verricht naar de mate waarin de toetsingsystemen van CTK en Raad van Toezicht uitwisselbaar zijn. In het verslagjaar is dit onderzoek afgerond en geconcludeerd dat, met – over en weer - enige aanpassingen, de beide systemen ten minste gelijkwaardig zijn. Voor zover het binnen de beïnvloedings sfeer van de Raad zelf lag, zijn de noodzakelijk geachte wijzigingen (in de toetsingsprogramma's) reeds doorgevoerd. Voor enkele van die aanpassingen is een wijziging van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing vereist, waarvoor de instemming van de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA noodzakelijk is. Het betreft hier de volgende onderwerpen:

a. het differentiëren van de toetsingsfrequentie

De Raad wenst, vooruitlopend op een Europese Richtlijn die thans wordt voorbereid, accountantskantoren die organisaties van openbaar belang als cliënt hebben voortaan om de twee jaar aan toetsing te onderwerpen. Accountantskantoren die controleopdrachten bij andere organisaties uitvoeren, dienen eens in de vier jaar te worden getoetst. Alle overige accountantskantoren zullen onveranderd eens in de zes jaar aan toetsing worden onderworpen.

b. het invoeren van een monitoringstelsel

Om te kunnen vaststellen of een accountantskantoor werkzaam is voor organisaties van openbaar belang (of voor andere cliënten die een controle-opdracht hebben verstrekt) dient de Raad van Toezicht jaarlijks, bij het selecteren van de te toetsen kantoren, over deze informatie te beschikken. Het is wenselijk dat de onderhavige accountantskantoren krachtens verordening eraan gehouden kunnen worden deze gegevens periodiek aan de Raad te verstrekken.

c. het kunnen geven van aanwijzingen aan kantoren waarbij het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing niet voldoet.

Het is voor het vertrouwen in de dienstverlening van accountants van belang dat accountantskantoren waarvan het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing als onvoldoende is beoordeeld, op grond van de verordening verplicht kunnen worden bepaalde verbeteringen die door de Raad gewenst worden, door te voeren.

De Raad geeft de NOvAA in overweging om bovengenoemde aanpassingen aan te brengen in de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing.

De Raad heeft, conform de door hem opgestelde planning, in het afgelopen jaar een groot aantal toetsingen kunnen afhandelen. Dit resultaat is mede tot stand gekomen door uitbreiding van de secretariële ondersteuning en de bereidwillige medewerking van de toetsers. Voor de komende jaren verwacht de Raad, mede als gevolg van hertoetsingen voor die stelsels van kwaliteitsbeheersing die thans met "voldoet niet" zijn bestempeld, een verdere stijging van het aantal toetsingen. De Raad vertrouwt erop bij deze gestegen kwantitatieve doelstelling wederom te mogen rekenen op de ondersteuning van zijn door de NOvAA ter beschikking gestelde secretariaat en de Accountants-Administratieconsulenten die zich, in het belang van het AA-beroep als geheel, als toetsers beschikbaar hebben gesteld.

Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

Postbus 84212

2508 AE Den Haag

Telefoon: 070 - 33 83 641

Fax: 070 - 33 83 647

Internet: www.rvtbaa.nl

E-mail: info@rvtbaa.nl